

i alle den Art Reininger maa gaae forsøgsvis frem. Vi staae paa et Overgangs-Standpunkt, og man har hørt saameget om Ønsket for at sælge, og Tilbøieligheden til at afhænde netop til Fæstjerne, at jeg meget godt kan begribe, at den Minister, som raader Kongen med Hensyn til Bevillinger, kunde have lyst til at forsøge med nogle Bevillinger, og endog indrømme de under saadanne Omstændigheder særlikt begjerte Fordele, for at opnaae dette Maal. Men derom holder jeg mig overbevist, at, dersom han skulde komme til den Erkjendelse, at Forsøget ikke havde været heldigt, at han ikke havde opnaaet at fyldestgjøre denne Anordning af 1846, saa vilde han ikke saa let komme til atter at give Bevillinger, som man skulde troe han maatte komme til, efter den Naade Indenrigsministeren behandler Bevillingsretten paa. Indenrigsministeren behandler nemlig Bevillingsretten langt mindre som en Ret til at give eller ikke give, alt som man skjønner det er rigtigt, end som en ligefrem Følge af en simpel Begjering; saaledes forstod jeg idetmindste ham. Han sagde nemlig, at hidtildags har det omtrent været ligesaa let at faae Bevillinger til at opløse Lehnsgodser, som det har været at faae Bevilling til at oprette dem. Jeg vil nu ikke gjøre den mindste Indsigelse herimod, skjøndt jeg for min Deel dog troer, at, naar man nøie vil undersøge dette, saa vil man see, at det har været langt lettere at faae Bevillinger til at oprette Lehnsgods, end til at løse det; ja, jeg troer endogsaa, at det er muligt at kunne bevise, at man til visse Tider har givet Tilskyndelse til at oprette Lehnsgods, og nu gad jeg dog vide, om man paa en Tid, hvor man gav Tilskyndelse til at oprette Lehnsgods, skulde have været lige saa tilbøielig til at løse det. Altsaa maa den ærede Minister, hvis Raad maa være veiledende med Hensyn til at give Bevillinger, det er jeg fuldt overbevist om, antages kun at have Villie til at tilraade sliige Bevillinger, naar Anordningen af 1846 bliver opretholdt, naar den tidligere Bestemmelse om Arvesætte kommer til Udøvelse. Heri kunde synes at ligge en Grund, som maatte friste Mange til hellere at ønske, at denne Lov ikke blev til, end at den blev til; men til deres Antal hører jeg ikke. Jeg har

allerede sagt det tidligere, at fra den første Tid, at denne Lov kom her i Tinget, var det mit Ønske, at den skulde gaae frem, og jeg er kun kommen til at dele deres Anskuelse, som sigte: Naar vi ikke faae den frem med nogenlunde sikrende Betingelser, idetmindste Betingelser af den Art, som vise, at man har istunde at gjøre Noget for Landboalmuen, saa er det bedre, at den ikke kommer frem; jeg er fast kommen til denne Overbeviisning, fordi, at hvis man kun havde alvorligt for Die ved denne Lov, paa den ene Side at sætte de nærværende fideicommissariske Bøndergodsseiere istand til at sælge dette Gods, og paa den anden Side at sikke Fæstebonden Besiddelsen deraf paa saadanne Vilkaar, at Fideicommissseieren og Fideicommissbrugeren ikke lider noget derunder, saa vilde man ikke have forkastet Loven med det Endringsforslag, som der var kommet ind deri, og saa havde man hørt paa et andet Sted den ærede Indenrigsminister tage sig med lige saamegen Varme af Loven med dette Endringsforslag, som han nu tager sig af Loven uden de heri indførte Forandringer. Den store Forskjel, som ligger heri, har skrækket mig, har advaret mig. Jeg troer saaledes, at vor Formening er ganske vel begrundet, at vi idetmindste ikke dømme uden tilstræffelig Anledning, naar vi troe, at man bør holde paa et Forslag af den Natur, som det foreliggende. Vi have den Overbeviisning, at det vil være et nyttigt Fingertegn, selv om det ikke skulde have en saa practisk Virkning, som vi kunde troe; og hvorfor ville de ærede Medlemmer, som mene, at det ingen directe Skade kan gjøre, staae os i Veien, for at faae denne vor ustyldige Tilbøielighed tilfredsstillt? Lad det være en Phantasi, lad det være et Skygebillede, lader os tage fejl, Fejlen gaaer i alt Fald kun ud over os, Ingen lider ved, at det staaer der. Jeg kommer nu tilbage til en anden Række af Grunde, den nemlig, som allerede det sidste Medlem bekæmpede, at Meningen med dette Endringsforslag skulde være, som det er blevet sagt, ad en Sidebør at bringe et Princip ind, som man endnu i dette Dieblik ikke vil antage, hvad enten man saa senere vil forkaste det eller ikke (M o u r i e r: Det har jeg ikke sagt!); at man vilde, troer